

- 625 / 2 - 88 / 89

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1988-1989

29 JUIN 1989

PROPOSITION DE LOI

**réduisant le taux de la TVA applicable
aux jus de fruits et de légumes**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES

PAR M. M. OLIVIER

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné la présente proposition de loi au cours de sa réunion du mardi 20 juin 1989.

(1) Composition de la Commission :
Président : M. J. Michel.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Cauwenberghs, De Roo, Moors, Olivier (M.), Van Rompuy.
P.S. MM. Collart, Daerden, Defosset, Di Rupo, Dufour.
S.P. Mme Duroi-Vanhelmont, MM. Lisabeth, Vandenbroucke, Willockx.
P.V.V. MM. Bril, Daems, Verhofstadt.
P.R.L. MM. de Donnéa, Kubla.
P.S.C. MM. Léonard, Michel (J.).
V.U. M. Loones.
Ecolo/ Agalev M. De Vlieghere.

B. — Suppléants :

M. Ansoms, Mmes Kestelijn-Sierens, Merckx-Van Goey, MM. Van Hecke, Van Rompaey, N.
Mlle Burgeon (C.), MM. Denison, Gilles, Mayeur, Tasset, Vancrombruggen.
MM. Bartholomeeussen, Bossuyt, Laridon, Mme Lefebver, M. Peuskens.
MM. Cortois, Denys, Verberckmoes, Vermeiren.
MM. Defraigne, Ducarme, Gol.
MM. Beaufays, Jérôme, Laurent.
MM. Vanhorenbeek, Vervaeke.
M. Simons, Mme Vogels.

Voir :

- 625 - 88 / 89 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Van Durme.

- 625 / 2 - 88 / 89

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1988-1989

29 JUNI 1989

WETSVOORSTEL

**tot verlaging van het BTW-tarief voor
fruitsappen en groentesappen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE FINANCIEN

UITGEBRACHT DOOR DE HEER M. OLIVIER

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft dit wetsvoorstel tijdens haar vergadering van dinsdag 20 juni 1989 besproken.

(1) Samenstelling van de Commissie :
Voorzitter : de heer J. Michel.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Cauwenberghs, De Roo, Moors, Olivier (M.), Van Rompuy.
P.S. HH. Collart, Daerden, Defosset, Di Rupo, Dufour.
S.P. Mevr. Duroi-Vanhelmont, HH. Lisabeth, Vandenbroucke, Willockx.
P.V.V. HH. Bril, Daems, Verhofstadt.
P.R.L. HH. de Donnéa, Kubla.
P.S.C. HH. Léonard, Michel (J.).
V.U. H. Loones.
Ecolo/ Agalev H. De Vlieghere.

B. — Plaatsvervangers :

H. Ansoms, Mevr. Kestelijn-Sierens, Merckx-Van Goey, HH. Van Hecke, Van Rompaey, N.
Mevr. Burgeon (C.), HH. Denison, Gilles, Mayeur, Tasset, Vancrombruggen.
HH. Bartholomeeussen, Bossuyt, Laridon, Mevr. Lefebver, H. Peuskens.
HH. Cortois, Denys, Verberckmoes, Vermeiren.
HH. Defraigne, Ducarme, Gol.
HH. Beaufays, Jérôme, Laurent.
HH. Vanhorenbeek, Vervaeke.
H. Simons, Mevr. Vogels.

Zie :

- 625 - 88 / 89 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Van Durme.

I. — EXPOSE DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION

Dans un premier temps, les jus de fruits et de légumes étaient soumis au taux de TVA de 6 % comme tous les biens et services repris au tableau A, rubrique XI, de l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970 fixant le taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux (*Moniteur belge* du 31 juillet 1970), confirmé par la loi du 27 mai 1971 (*Moniteur belge* du 20 octobre 1971).

Conformément à l'article 2, § 2, 5° de l'arrêté royal du 19 juin 1981 modifiant l'arrêté royal n° 20 précité (*Moniteur belge* du 24 juin 1981), le taux de TVA applicable aux jus de fruits et de légumes a été porté à 25 % (insertion d'un article 1bis dans la rubrique X du tableau C — biens et services soumis au taux de 25 %). Cet arrêté est entré en vigueur le 1er juillet 1981.

La présente proposition de loi vise à ramener le taux de TVA à 6 %, et ce pour les raisons suivantes :

- les jus de fruits et de légumes sont des produits vitaux revêtant une importance directe pour la santé de nombreuses personnes :
- beaucoup de médecins conseillent à leurs patients de consommer ces produits;
- nombreux sont également les parents qui encouragent leurs enfants à boire régulièrement des jus de fruits et de légumes.

Pour les consommateurs, il n'est dès lors pas admissible que ces boissons soient grevées d'un taux de TVA égal au quart de leur prix de vente, un taux supérieur au taux applicable à d'autres produits qui ont moins bonne réputation, comme la bière et les boissons à base de cola (19 %).

— étant donné leur richesse en substances énergétiques indispensables à l'organisme, les jus de fruits et de légumes, fabriqués à partir de produits agricoles et horticoles, doivent être considérés comme des aliments (et non comme des articles de luxe soumis au taux de 25 %) et dès lors taxés comme tels (6 %).

De plus, appliquer à ces produits un taux de TVA moins élevé encouragerait la consommation de ces produits, ce qui aurait un effet positif sur l'emploi et la viabilité des entreprises concernées.

Une augmentation de leur fabrication permettrait également d'employer utilement des milliers de tonnes de fruits et de légumes excédentaires devenus impropres à la consommation et détruits.

I. — UITEENZETTING VAN DE AUTEUR VAN HET VOORSTEL

Aanvankelijk was op de fruitsappen en groentesappen een BTW-tarief van 6 % van toepassing, zoals op alle goederen en diensten die voorkomen in tabel A, rubriek XI, van het koninklijk besluit n° 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1970), bevestigd bij de wet van 27 mei 1971 (*Belgisch Staatsblad* van 20 oktober 1971).

Overeenkomstig artikel 2, § 2, 5°, van het koninklijk besluit van 19 juni 1981 tot wijziging van voornoemd koninklijk besluit n° 20 (*Belgisch Staatsblad* van 24 juni 1981), is het BTW-tarief dat van toepassing is op fruitsappen en groentesappen op 25 % gebracht (invoeging van een artikel 1bis in rubriek X van tabel C — goederen en diensten onderworpen aan het tarief van 25 %). Dat besluit is op 1 juli 1981 van kracht geworden.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel het BTW-tarief tot 6 % terug te brengen en wel om de volgende redenen :

- fruitsappen en groentesappen zijn levensnoodzakelijke produkten die van direct belang zijn voor de gezondheid van tal van personen :
- heel wat geneesheren bevelen hun patiënten het verbruik van die produkten aan;
- ook talrijke ouders moedigen hun kinderen aan geregeld fruitsap en groentesap te drinken.

Voor de consumenten is het bijgevolg onaanvaardbaar dat op die dranken een BTW-tarief wordt geheven dat gelijk is aan één vierde van de verkoopprijs, een tarief dat voorts hoger ligt dan datgene wat van toepassing is op andere, minder goed aangeschreven verbruiksartikelen zoals bieren en coladranken (19 %).

— aangezien ze rijk zijn aan voor het organisme onontbeerlijke levenskrachtige stoffen, moeten fruitsappen en groentesappen, die met land- en tuinbouwprodukten worden aangemaakt, als voedingsmiddelen (en niet als luxe-artikelen die onderworpen zijn aan een tarief van 25 %) worden beschouwd en bijgevolg als dusdanig worden belast (6 %).

Mocht voorts op die produkten een lager BTW-tarief worden toegepast, dan zou zulks het verbruik ervan in de hand werken, wat een gunstig effect zou hebben op de werkgelegenheid en de leefbaarheid van de daarin gespecialiseerde bedrijven.

Als zij meer gingen produceren, zou immers een nuttig gebruik kunnen worden gemaakt van de duizenden tonnen overschot aan groenten en fruit, die ongeschikt voor menselijke consumptie zijn geworden en bijgevolg worden vernietigd.

II. — DISCUSSION GENERALE

Plusieurs membres souhaiteraient connaître l'impact budgétaire d'une telle opération.

Au nom de la VU, l'un d'eux se déclare favorable à la présente proposition de loi. Le Gouvernement ne pourrait-il pas envisager de réduire le taux de TVA à 6 % tout en prévoyant les mesures de compensation nécessaires?

Un autre membre se demande si le relèvement du taux de TVA à 25 % depuis le 1er juillet 1981 a réellement eu un impact négatif sur la vente des jus de fruits et de légumes. Les entreprises concernées ont-elles été affectées par cette mesure?

*
* *

Le Ministre des Finances indique qu'en vertu de l'article 37, § 2, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, le Roi fixe les taux et arrête la répartition des biens et des services entre ces taux par arrêté délibéré en Conseil des ministres. Il n'est donc pas nécessaire de voter une loi à ce propos.

Le Ministre reconnaît que ces dernières années, le taux de la TVA applicable aux jus de fruits et de légumes a fait l'objet de plusieurs adaptations :

- au départ, les jus de fruits et de légumes étaient soumis à un taux de 6 %;
- depuis le 1er janvier 1978, ce taux est passé de 6 à 16 %;
- enfin, l'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 19 juin 1981 modifiant l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970, fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux (*Moniteur belge* du 24 juin 1981) a eu pour effet de porter le taux de la TVA à 25 % depuis le 1er juillet 1981.

Ce dernier relèvement a eu lieu dans le cadre d'une augmentation globale de la fiscalité indirecte portant sur les boissons non alcoolisées :

- augmentation des droits d'accises sur les limonades;
- parallèlement, et afin d'éviter toute disparité, relèvement du taux de TVA de 16 à 25 % sur les jus de fruits et de légumes, ceux-ci n'étant pas soumis aux droits d'accises.

Selon le Ministre, il serait plus logique de soumettre les jus de fruits et de légumes à un taux de TVA de 19 % étant donné que :

- les autres boissons non alcoolisées sont soumises à un taux de 19 %;
- les droits d'accises prélevés sur les limonades sont appelés à disparaître dans le cadre de l'harmonisation européenne; il n'est donc plus nécessaire de maintenir des taux de TVA différents afin de compenser l'absence de droits d'accises sur les jus de fruits et de légumes.

II. — ALGEMENE BESPREKING

Verscheidene leden wensen te vernemen welke weerslag op de begroting een dergelijke operatie heeft.

Namens de VU verklaart een lid dit wetsvoorstel gunstig gezind te zijn. Zou de Regering niet kunnen overwegen het BTW-tarief tot 6 % te verlagen en tegelijk in de nodige compenserende maatregelen te voorzien?

Een ander lid vraagt zich af of het optrekken van het BTW-tarief tot 25 % sinds 1 juli 1981 werkelijk een negatieve invloed heeft gehad op de verkoop van fruitsappen en groentesappen. Hebben de betrokken bedrijven onder die maatregel te lijden gehad?

*
* *

De Minister van Financiën merkt op dat de Koning krachtens artikel 37, § 2, van het BTW-Wetboek, bij een in Ministerraad overlegd besluit de tarieven bepaalt en de indeling vaststelt van de goederen en diensten bij die tarieven. Ter zake behoeft dus geen wet te worden aangenomen.

De Minister erkent dat het BTW-tarief dat van toepassing is op fruitsappen en groentesappen, de afgelopen jaren verscheidene keren is gewijzigd :

- aanvankelijk werd op fruitsappen en groentesappen een tarief van 6 % toegepast;
- op 1 januari 1978 is dat tarief van 6 op 16 % gebracht;
- tot slot heeft de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 19 juni 1981 tot wijziging van het koninklijk besluit n° 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en diensten bij die tarieven (*Belgisch Staatsblad* van 24 juni 1981) tot gevolg gehad dat het BTW-tarief sinds 1 juli 1981 op 25 % is gebracht.

Die laatste verhoging heeft plaatsgevonden naar aanleiding van een algemene verhoging van de indirecte belastingen op niet-alcoholische dranken :

- verhoging van de accijnsrechten op limonades;
- parallel daarmee en om elke dispariteit te vermijden, optrekking van het BTW-tarief van 16 naar 25 % op de fruitsappen en groentesappen, aangezien die niet aan accijnsrechten zijn onderworpen.

Volgens de Minister ware het logischer de fruitsappen en groentesappen aan een BTW-tarief van 19 % te onderwerpen aangezien :

- de andere niet-alcoholische dranken aan een tarief van 19 % zijn onderworpen;
- de op limonades geheven accijnsrechten eerlang moeten verdwijnen in het raam van de Europese harmonisatie; derhalve is het niet langer noodzakelijk die verschillende BTW-tarieven te handhaven om de afwezigheid van accijnsrechten op fruitsappen en groentesappen te compenseren.

Il serait toutefois prématuré de descendre sous les 19 % avant de connaître les décisions de la Commission européenne en la matière.

Dernièrement, celle-ci a suggéré de se limiter à deux taux de TVA, dont un taux réduit : la liste des produits et services soumis à ce taux doit toutefois encore être déterminée.

Si le Gouvernement décidait de réduire unilatéralement le taux de TVA à 6 % pour ce qui est des jus de fruits et de légumes, il pourrait être amené sous peu à procéder à une nouvelle augmentation afin de se conformer à la décision de la Commission européenne. Or, multiplier les modifications de taux ne peut qu'être néfaste à la stabilité du secteur concerné.

De plus, réduire le taux de TVA à moins de 19 % entraînerait de nouvelles disparités entre jus de fruits et de légumes, d'une part, et les autres boissons non alcoolisées, d'autre part.

Le Ministre souligne enfin qu'une réduction du taux de 25 à 19 % suppose une moins-value fiscale de 170 millions de francs. Une réduction à 6 % représenterait un coût de quelque 530 millions de francs.

*
* *

Au nom du CVP, *un membre* se déclare favorable à une réduction du taux de TVA à 19 % par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Il insiste sur la nécessité de tenir compte du contexte européen. La Commission européenne s'oriente en effet vers l'instauration d'une double formule : un taux de TVA normal qui se situerait entre 14 et 20 % et un taux réduit oscillant entre 4 et 9 %. La liste des produits et des services soumis à ces différents taux n'est toutefois pas encore connue. Il n'est donc pas souhaitable de taxer les jus de fruits et de légumes à 6 % avant de connaître les décisions au niveau européen.

Un autre membre reconnaît qu'appliquer un taux de TVA moins élevé aux jus de fruits et de légumes en augmenterait sensiblement la consommation, ce qui aurait sans nul doute un effet positif sur la santé de la population.

Une telle disposition encouragerait également une modification des habitudes en matière de consommation (cf. achat trop fréquent de produits succédanés, limonades fabriquées à base de produits artificiels, et cetera).

Enfin, favoriser par une mesure fiscale la fabrication de jus permettrait d'employer utilement les énormes quantités excédentaires de fruits et de légumes.

Quoi qu'il en soit, l'intervenant admet la nécessité de tenir compte des décisions européennes en matière

Het ware evenwel voorbarig onder die 19 % te dalen nog voor de beslissingen ter zake van de Europese Commissie bekend zijn.

Onlangs heeft die gesuggereerd nog slechts twee BTW-tarieven aan te houden, waaronder een verlaagd tarief. De lijst van aan dat tarief onderworpen goederen en diensten moet evenwel nog worden opgesteld.

Mocht de Regering eenzijdig besluiten het BTW-tarief voor fruitsappen en groentesappen op 6 % te brengen, dan zou zij misschien eerlang een nieuwe verhoging moeten doorvoeren om zich aan de beslissing van de Europese Commissie te conformeren. Welnu, die opeenvolgende wijzigingen kunnen alleen maar nadelig zijn voor de stabiliteit van de sector.

Bovendien zou een verlaging van het BTW-tarief tot minder dan 19 % aanleiding kunnen geven tot nieuwe discrepanties tussen enerzijds fruitsappen en groentesappen, en anderzijds de overige niet-alcoholische dranken.

De Minister wijst er ten slotte op dat een tariefverlaging van 25 naar 19 % een verlies van 170 miljoen frank aan belastingopbrengst met zich brengt. Een verlaging tot 6 % zou ongeveer 530 miljoen frank kosten.

*
* *

Namens de CVP verklaart *een lid* voorstander te zijn van een verlaging van het BTW-tarief tot 19 % bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Hij onderstreept dat rekening moet worden gehouden met de Europese context. De Europese Commissie is immers de weg naar de invoering van een dubbele formule opgegaan : een normaal BTW-tarief dat tussen 14 en 20 % zou liggen, en een verlaagd tarief tussen 4 en 9 %. De lijst van de aan die verschillende tarieven onderworpen produkten en diensten is evenwel nog niet bekend. Het is dus niet wenselijk om fruitsappen en groentesappen tegen 6 % te belasten alvorens de beslissingen op Europees niveau bekend zijn.

Een ander lid geeft toe dat de invoering van een lager BTW-tarief op fruit- en groentesappen het verbruik ervan gevoelig zou doen stijgen, wat ongetwijfeld een gunstig effect op de volksgezondheid zou hebben.

Een dergelijke maatregel zou tevens een wijziging van het consumptiepatroon in de hand kunnen werken (cf. te veelvuldige aankoop van surrogaten, limonades die op basis van kunstmatige produkten vervaardigd zijn enz.).

Als de vervaardiging van die dranken door een belastingmaatregel zou worden aangemoedigd, zou zulks ten slotte de mogelijkheid bieden om de enorme overschotten aan fruit en groenten nuttig te gebruiken.

Wat er ook van zij, het lid is het ermee eens dat rekening dient te worden gehouden met de Europese

d'harmonisation de la TVA. C'est pourquoi il demande au Ministre des Finances d'insister auprès de ses collègues européens afin de classer les jus de fruits et de légumes dans la catégorie des produits alimentaires naturels, soumis à un taux de TVA réduit.

*
* *

Le Ministre des Finances s'engage à plaider en ce sens auprès de la Commission européenne et du Conseil des Ministres des Finances européens. Il indique cependant qu'il s'agit là d'une obligation de moyens et non de résultats, étant donné que toute décision en matière fiscale nécessite l'unanimité au sein du Conseil des ministres (article 18 de l'Acte unique européen complétant les dispositions du Traité instituant la Communauté économique européenne par un article 100A : l'article 100A, § 2, maintient l'exigence de l'unanimité pour les dispositions fiscales).

*
* *

L'auteur de la proposition de loi fait remarquer que, même si le procédé n'est pas habituel, une loi peut toujours annuler la portée d'un arrêté royal.

Il reconnaît l'importance de l'impact budgétaire d'une telle disposition.

Toutefois, selon l'association regroupant les fabricants de jus de fruits et de légumes, il est indéniable qu'une réduction du taux de TVA entraînerait une nette augmentation de la production.

En outre, le prix de ces boissons étant aujourd'hui très élevé (le taux de TVA est actuellement égal au quart du prix de vente), beaucoup de familles nombreuses ne peuvent se permettre d'acheter ce produit pourtant riche en substances énergétiques vitales pour le développement de l'organisme de leurs enfants.

Enfin, il n'est pas certain que la Commission européenne prenne une décision définitive dans un bref délai. Ne serait-il dès lors pas souhaitable de réduire le taux de TVA à 6 % dès aujourd'hui afin d'influencer l'attitude future des autres Etats membres en la matière?

*
* *

Etant donné que les membres de la Commission se déclarent unanimement en faveur du dépôt d'une proposition de résolution invitant le Ministre des Finances à intervenir auprès de ses collègues européens en vue de classer les jus de fruits et de légumes dans la catégorie des produits alimentaires naturels, soumis à un taux de TVA réduit, l'intervenant accepte de retirer sa proposition de loi.

beslissingen op het stuk van de harmonisering van de BTW. Daarom verzoekt hij de Minister van Financiën er bij zijn Europese collega's op aan te dringen dat de fruit- en groentesappen in de categorie van de aan het verlaagde BTW-tarief onderworpen natuurlijke voedingsprodukten worden gerangschikt.

*
* *

De Minister van Financiën belooft dat bij de Europese Commissie en bij de Europese Raad van Ministers van Financiën te bepleiten. Hij wijst er evenwel op dat het hier om een verplichting op het gebied van de middelen en niet op het gebied van de resultaten gaat, aangezien iedere beslissing in belastingaangelegenheden eenparigheid in de Ministerraad vereist (artikel 18 van de Europese Akte tot aanvulling van de bepalingen van het Verdrag tot instelling van de Europese Economische Gemeenschap met een artikel 100 A : artikel 100 A, § 2, handhaaft de vereiste van eenparigheid voor de fiscale bepalingen).

*
* *

De indiener van het wetsvoorstel merkt op dat, zelfs al is het geen gebruikelijke methode, een wet te allen tijde de draagwijdte van een koninklijk besluit kan vernietigen.

Hij geeft toe dat de budgettaire gevolgen van een dergelijke bepaling belangrijk kunnen zijn.

Volgens de vereniging van de fabrikanten van fruit- en groentesappen is het echter onloochenbaar dat een verlaging van het BTW-tarief een aanzienlijke stijging van de produktie met zich zou brengen.

Gelet op de zeer hoge prijzen van die dranken (het BTW-tarief bedraagt thans een vierde van de verkoopprijs) kunnen vele grote gezinnen zich niet de aankoop van dat produkt veroorloven, dat nochtans rijk is aan energiestoffen die van vitaal belang zijn voor de ontwikkeling van het organisme van hun kinderen.

Ten slotte is het niet zeker dat de Europese Commissie op korte termijn een definitieve beslissing neemt. Zou het derhalve niet wenselijk zijn om nu reeds het BTW-tarief tot 6 % te verlagen teneinde de toekomstige houding van de overige Lid-Staten in dezen te beïnvloeden?

*
* *

De Commissieleden wensen eenparig dat een voorstel van resolutie wordt ingediend waarin de Minister van Financiën wordt gevraagd bij zijn Europese collega's het nodige te doen om de fruitsappen en groentesappen in de categorie van de aan het verlaagde BTW-tarief onderworpen natuurlijke voedingsprodukten te rangschikken. Het lid aanvaardt dientengevolge zijn wetsvoorstel in te trekken.

Il émet le souhait que l'engagement pris par le
Ministre ne se limite pas à un vœu pieux.

Le Rapporteur,

M. OLIVIER

Le Président,

J. MICHEL

Tevens spreekt hij de wens uit dat de belofte van de
Minister geen vrome wens zal blijken te zijn.

De Rapporteur,

M. OLIVIER

De Voorzitter,

J. MICHEL
